

Роганова Г.О.

здобувач наукового ступеня кандидата економічних наук, Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, Україна

Результати адаптації існуючих методів нормування оборотних коштів специфіці ювелірного підприємства

Вимоги ефективного фінансового управління потребують розподілення оборотних коштів підприємства за всіма стадіями кругообігу у відповідній формі та у мінімальному, але достатньому обсязі [1]. У цьому полягає суть нормування як одного з основних методів оптимізації розміру та структури оборотних коштів підприємств.

У вітчизняній практиці перша методична розробка відноситься ще до 1930 р., коли була затверджена Інструкція про нормування запасів матеріальних цінностей постачання на підприємствах. При цьому, у 1926-1831 рр. не існувало загальних, обов'язкових для всіх підприємств принципів організації оборотних коштів – їх було сформульовано в постанові Ради Праці і Оборони у 1931 р. Період із 1955 по 1985 рр. характеризується як найбільш інтенсивний в розвитку методології нормування оборотних коштів. Методи визначення необхідного рівня запасів, висловлювані в опублікованих на цей час книгах по логістиці та менеджменту, зважаючи на достатню спрощеність у застосованих методологічних підходах до розглядання проблеми і неврахування багатьох реальних факторів, умов і особливостей формування запасів, не дозволяють практикам нормувати запаси і оборотні кошти з метою отримання економічно обґрунтованих норм для підприємств [2, 113 - 115]. На теперішній час вітчизняні вчені-економісти, відзначаючи важливість нормування оборотних коштів, виділяють три методи розрахунку нормативів: аналітичний, прямого

розрахунку, коефіцієнтний.

В основу нормування оборотних коштів ювелірних підприємств слід покласти метод прямого розрахунку, який, незважаючи на високу трудомісткість, є досить точним - ураховує різноманіття факторів, що характеризують особливості постачання запасів, виробництва та реалізації ювелірних виробів. Цей метод є необхідним у рамках режиму економії коштів, оскільки дозволяє розробити обґрунтовані норми та нормативи, які за результатами впровадження значно змінюють структуру та розмір оборотних коштів, необхідних для забезпечення безперебійного процесу виробництва та реалізації продукції підприємства.

Недосконалість процесу нормування оборотних коштів підприємств призводить до появи надлишку або дефіциту оборотних коштів; причини та наслідки такої недосконалості формалізовано на рис. 1.

Адаптація існуючих підходів до нормування оборотних коштів галузевій специфіці ювелірного підприємства дозволяє урахувати фактори, які впливають на розмір та структуру оборотних коштів, такі як:

- час на формування партій заказу перлів та дорогоцінного, напівдорогоцінного каміння постачальником, тривалість транспортування запасів до підприємства (з урахування часу на митний контроль та оформлення документів);

- розмір партій заказу та кількість постачальників;

- форми розрахунків із постачальниками виробничих запасів та споживачами готової продукції;

- час, необхідний для легування дорогоцінного металу до необхідної проби; час на сортування та лабораторний аналіз якості дорогоцінного, напівдорогоцінного каміння, перлів та безпосередньо дорогоцінного металу;

- тривалість виробничого циклу та характер розподілу витрат;

- асортимент номенклатурних позицій;

- час на доставку укомплектованих партій ювелірних виробів до магазинів залежно від їх віддаленості.

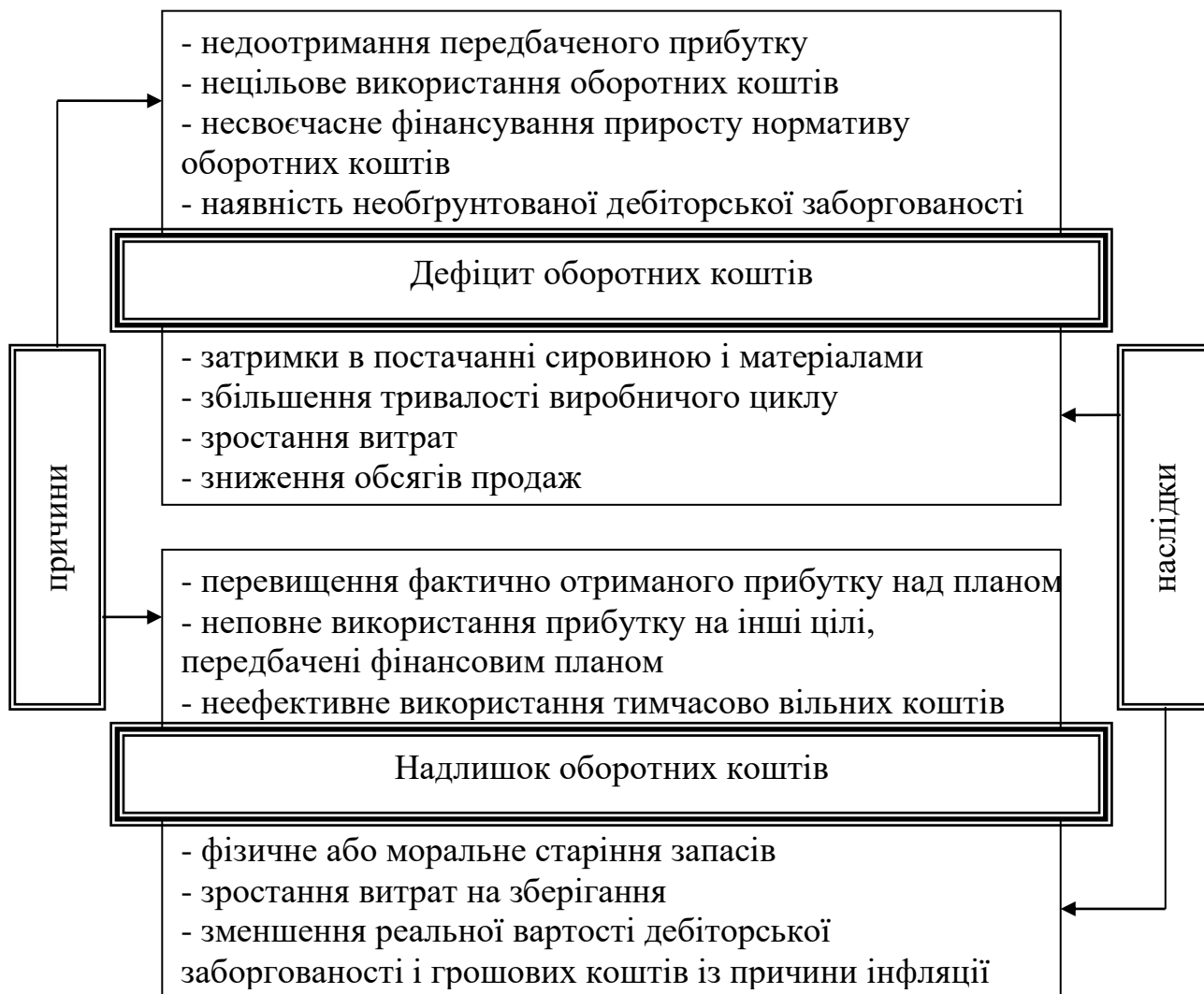

Рис. 1 – Причини та наслідки недосконалості процесу нормування оборотних коштів підприємств

Стан незавершеного виробництва та запасів готової продукції ювелірних підприємств свідчить про наявність тенденції до скорочення тривалості виробничого циклу та перевищення плану виробництва ювелірних виробів, наслідком чого стала наявність надлишкових запасів готової продукції на складі. Саме тому необхідно приділити особливу увагу управлінню запасами готової продукції на складі застосуванням методів ABC-XYZ- аналізу і пошуком нових ринків збуту ювелірних виробів.

Для підвищення ефективності виробничо-комерційної діяльності підприємства необхідним є: формування регламентної бази за окремими

елементами оборотних коштів як на поточний, так і на плановий рік із подальшим щорічним оновленням; розробка типової комп'ютерної програми для розрахунку норм та нормативів всіх елементів оборотних коштів. Це дозволить:

- своєчасно виявляти та контролювати надлишкові або дефіцитні позиції окремих елементів оборотних коштів,
- визначати оптимальні строки поставок із метою забезпечення безперервного процесу виробництва,
- скоротити тривалість виробничого та операційного циклів,
- підвищити оборотність оборотних коштів підприємств.

Література:

1. Каріка І.М. Управління оборотними коштами підприємства [Електронний ресурс] / І.М. Каріка // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. Економічні науки. – 2009. - № 6Е - Режим доступу: <http://www.nbuu.gov.ua/>
2. Радионов А.Р. Менеджмент: нормирование и управление производственными запасами и оборотными средствами предприятия – М.: ЗАО «Издательство «Экономика». – 2005. – 614 с.